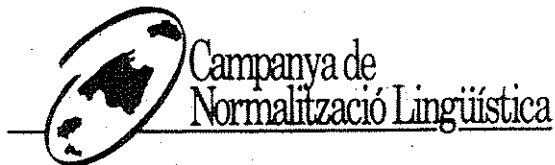

LÍNIA DIRECTA

amb la Campanya de Normalització Lingüística

IV

Palma
1993

Línea Directa

© Aina Moll

Producció: Campanya de Normalització Lingüística de les Illes Balears

Fotocomposició: Jorvich, s.l.

Impressió: Jorvich, s.l.

Dipòsit Legal: PM-1.364/1991

tics que, per massa extensa, vaig deixar a mig camí. Voldria reprendre-la ara, perquè pens que el fet de saber **per què** es posen accents ajuda molt a resoldre els dubtes sobre els casos concrets d'accentuació.

Ja vàrem veure que els accents poden servir (en el sistema francès, per exemple) per marcar si la vocal que el du és oberta (è) o tancada (é), o bé, com en el sistema espanyol, per marcar la síl·laba que es pronuncia amb més força en una paraula. I vérem també que en català necessitam marcar les dues coses, i que les nostres normes estan fetes per marcar bàsicament la síl·laba tònica, i només secundàriament (quan la tònica ha de dur accent gràfic) l'obertura de la vocal.

Vàrem veure també que la **a** du només accent greu (à) perquè sempre és oberta, i la **i** i la **u** només accent agut (í, ú) perquè sempre són tancades, mentre que la **e** i la **o** poden ser obertes o tancades, i per això **café** i **però** duen accent greu i **diré** i **balcó** el duen agut (Per a la gent familiaritzada amb el castellà, pot ser útil tenir en compte que *la e i la o s'accentuen com en castellà quan tenen el mateix so que en castellà, i amb l'accent que no existeix en castellà quan el seu so també és diferent*).

Ara bé, si en les dues llengües la finalitat de l'accentuació és indicar quina és la síl·laba tònica, ¿com és que les regles no són iguals per a totes dues?

Simplement, perquè, com vàrem veure també, les regles es donen amb el màxim d'economia, és a dir, de manera que els lectors sàpiguen quina és la síl·laba tònica amb el mínim d'accents possible, i "les regles del mercat" no són iguals en una llengua i l'altra.

En les dues llengües tenim paraules agudes (com **balcó**, **ciutat**), planes (com **àngel**, **casa**) i esdrúixoles (**tómbola**, **còrpora**); les més abundants són les planes i les més escasses les esdrúixoles. Per tant:

1. Totes les paraules esdrúixoles s'accentuen. Exemples:

Castellà: *árboles, lápices, bárbaro, pórtico* (que en català només tenen dues síl·labes i són planes), *pérgola, tómbola, aritmética, cómica, bàrbara*.

Català: **pèrgola, tómbola, aritmètica, còmica, bàrbara** (i també **pàtria, gràcia, ingènua, contínua**, que en català tenen tres síl·labes i són esdrúixoles).

2. De les planes i les agudes, s'accentuen les més poc freqüents.

Les que abunden més són les planes, i la majoria acaben en

Els accents gràfics (2)

Fa poc vaig iniciar a **Línia Directa** una explicació sobre els accents grà-

vocal (castellà *libro, casa; corre, canta*, català **llibre, casa, corre, canta**) o, per motius de flexió, en **-s** (*libros, casas corres, cantas, cantabas, cantes...*; **llibres, cases, corres, cantes, cantaves, cantis...**) o en **-n** (*corren, cantan, cantaban, canten; corren, canten, cantaven, cantin*). Aquestes, per tant, no s'han d'accentuar.

Per al castellà, la regla es formula així:

Les paraules planes s'accentuen quan acaben en consonant que no sigui -n o -s, i les paraules agudes s'accentuen quan acaben en vocal o en -n o -s.

Ara bé, per motius de flexió, el català, a diferència del castellà, té moltes paraules agudes acabades en consonant + s **balcons, camins, perfils, estudiants, professors, ciutats, inquietuds**, etc.) i en **-an, -on** (**diran, podran, sabran; confon, difon, jo perdon...**), i molt poques de planes amb aquests finals, mentre que de les paraules acabades en **-en** o en **-in** la majoria són planes (**canten, saben, diuen, cantaven; cantin, cantassin, diguessin, vulguin**, etc.) i poques agudes. Si aplicàssim les mateixes regles que regeixen en castellà, hauríem de posar molts d'accents innecessaris. Per això les nostres regles són aquestes:

Les paraules agudes s'accentuen quan acaben en vocal, en vocal + s o en -en, -in.

Les paraules planes s'accentuen quan acaben en consonant que no sigui s darrere vocal o n darrere e, i.

Tenc por d'haver-vos marejat. Ho deixarem aquí, i en una altra tongada farem una repassada d'això que hem vist avui i considerarem els casos de paraules que en català s'accentuen i en castellà no (**gràcia, pàtria, contínua, ingènua** etc.), o viceversa (**Maria, volia, diries; continua, accentua**, etc.) - A. M. (8/2/93).